

НОВАК А.В., студентка 5 курсу

Науковий керівник – **ПІДДУБНЯК О.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРИЧИНИ ТА КЛІНІКО-ГЕМАТОЛОГІЧНІ КРИТЕРІЇ ГЕПАТОПАТІЇ У СОБАК

Встановлено, що гепатопатія є досить поширеною патологією серед собак. Причинами гепатопатії є парвовірусний ентерит, чума м'ясоїдних, паразитарні захворювання, отруєння, а також за порушень умов годівлі та якості кормів. За проведення клінічних та гематологічних досліджень встановлено, що гепатопатія у собак проявлялась гіпорекецією, пригніченням, в'ялістю, тьмяністю шерстного покриву, сухістю шкіри, анемічністю кон'юнктиви, гепатомегалією; в крові – гіперхромною макроцитарною анемією, гіпопротеїнемією, гіпоальбумінемією та гіперферментемією АсАТ і АлАТ.

Ключові слова: собаки, печінка, гепатопатія, гіпорекеція, іктеричність, гепатомегалія, анемія, гіпопротеїнемія, АсАТ, АлАТ.

Гепатопатія – це токсико-запальне та/або дистрофічне ураження печінки, яке розвивається внаслідок багатьох факторів (екзогенних або ендогенних), причому перебіг захворювання визначається дією цих факторів на організм та клінічними симптомами захворювання [1, 2]. Гепатопатії займають чільне місце серед внутрішніх незаразних хвороб тварин, зокрема і в собак [3]. В умовах мегаполісу рідко можна знайти тварин, у яких не була б ушкоджена печінка, що зумовлено несприятливим зовнішнім середовищем, неповноцінною, надлишковою годівлею собак, гіподинамією, стресами. А також перебіг інфекційних і паразитарних захворювань, який супроводжується порушенням функціонального стану гепатоцитів і є вторинною патологією [4, 5]. Тому **мета** роботи полягала у вивченні причин, клінічних симптомів і лабораторних методів діагностики патології печінки у собак.

Згідно досліджень, гепатопатія у собак була здебільшого вторинною і зустрічалася нерідко за парвовірусного ентериту, чуми м'ясоїдних, паразитарних захворювань, отруєння тощо. Останніми роками гепатопатії реєстрували і в собак за порушень годівлі, особливо після довготривалого використання повнораціонних кормів низької якості або при порушенні правил підбору та дачі кормів.

Матеріалом для дослідження були собаки 2,5–9-річного віку порід німецька вівчарка, ротвейлер, безпородні (7 гол.), які утримувалися в міських квартирах. Рацион тварин складався з каші пшеничної або ячмінної, вареної картоплі, макаронних виробів, м'яса свинини, птиці (не кожний день) або кісток. Всі господарі собакам давали ковбасні вироби, залишки зі столу, цукерки та кондитерські вироби. Моціон тварин складався із прогулянок упродовж години кожний день.

За клінічного дослідження було встановлено, що у собак гепатопатія проявлялась гіпорекецією, пригніченням, в'ялістю, тьмяністю шерстного покриву (у 100 % хворих), сухістю шкіри (71,4). У 42,9 % тварин виявили анемічність кон'юнктиви та гепатомегалію, у 28,6 – іктеричність кон'юнктиви та слинотечу, у 14,3 % – болючість в ділянці печінки. Періодично у собак проявлялась діарея, фекалії були кашоподібної консистенції і містили неперетравлені рештки корму. У 2 собак, згідно анамнезу, відмічали блювоту після споживання корму.

Окрім клінічних ознак, виявили зміни щодо показників еритроцитопоезу, про що свідчить олігоцитемія та олігохромемія у 57,1 % хворих тварин, макроцитоз і гіперхромія у 85,7 %, які вказують на розвиток гіперхромної макроцитарної анемії. Патологія печінки у хворих собак проявлялась гіпопротеїнемією у 57,1 %, гіпоальбумінемією та зменшенням рівня сечовини у 71,4 % та гіперферментемією АсАТ і АлАТ у всіх дослідних тварин.

Отже, на основі проведених клінічних та гематологічних досліджень встановлено, що гепатопатія у собак проявлялась гіпорекецією, пригніченням, в'ялістю, тьмяністю шерстного покриву, сухістю шкіри, анемічністю кон'юнктиви, гепатомегалією; в крові – гіперхромною макроцитарною анемією, гіпопротеїнемією, гіпоальбумінемією та гіперферментемією АсАТ і АлАТ.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Морозенко Д.В. Лабораторная диагностика заболеваний печени у собак и кошек – ключ к синдромному подходу: Часть 1 / Д.В.Морозенко / Мир ветеринарии. 2015. № 5. С. 29–31.
2. Вебба Б. Найпоширеніші захворювання печінки у собак / Б. Вебба // Ветеринарна практика, 2015. № 10. С. 16–20.
3. Ковальчук І.І. Морфологічні зміни печінки собак за гострого перебігу бабезіозу / І.І. Ковальчук // Науковий вісник НУБіП України. Київ, 2015. Вип. 217. Ч. 1. С. 79–83.
4. Головаха В.І. Зміни гепатобіліарної і ренальної систем у собак за бабезіозу / В.І. Головаха, О.В. Піддубняк // Матеріали державної науково-практичної конференції “Аграрна наука – виробництву. Сучасні проблеми ветеринарної медицини”. Біла Церква, 2012. С. 10–11.
5. Курдеко А.П. Диагностика печеночной недостаточности / А.П. Курдеко, Е.А. Коваленок / Здоров'я тварин і ліки. 2016. № 2. С. 14.

УДК: 619:616.-07/08:616.6:636.7/8

ПАРФЬОНОВА І. О., студентка 5 курсу

Науковий керівник – **ПІДДУБНЯК О.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЕТИОЛОГІЯ, КЛІНІКО-УРОЛОГІЧНІ КРИТЕРІЇ ТА ЛІКУВАННЯ СЕЧОКАМ'ЯНОЇ ХВОРОБИ У КОТІВ

Встановлено, що сечокам'яна хвороба у котів проявляється розвитком уремічного синдрому (апатія, анорексія, блювання тощо) та дизурією. При дослідженні сечі виявили макро- і мікрогематурію, лейкоцитурію, протеїнурію, кристалурію у 100 %, гіперстенурію, зрушення рН в лужний бік у 75,0 % котів. Тому за умови раціонального корегування годівлі, відновлення фізіологічної прохідності сечовивідних шляхів та консервативного лікування 75,0 % тварин одужували за 15 днів, а 25,0 % – впродовж місяця.

Ключові слова: коті, сечокам'яна хвороба, дизурія, гематурія, лейкоцитурія, протеїнурія, кристалурія.

Останніми роками інтерес лікарів ветеринарної медицини щодо діагностики та лікування хвороб сечової системи дрібних домашніх тварин помітно зріс, зокрема сечокам'яної хвороби. Це захворювання характеризується порушенням обміну речовин в організмі та перебігає з утворенням і відкладанням сечових каменів у нирках або сечовивідних шляхах [1–3]. Для диференціації уролітіазу від інших захворювань нижніх відділів сечовивідних шляхів у домашніх котів: уроцистити, уретриту, нефриту, пієлонефриту, полікістозу та інших застосовують додаткові методи дослідження, зокрема аналіз сечі та ехографію. Деякі схеми лікування сечокам'яної хвороби не завжди є ефективними, тому необхідне більш детальне вивчення причин, діагностики та лікування тварин за цієї урогічної патології [4, 5]. Тому основною метою даної роботи було вивчити причини, діагностику та розробку схеми лікування уролітіазу у котів.

Матеріалом для клінічного і лабораторного дослідження було 8 котів у віці від 4 до 12 років, які надійшли на лікування (5 – перської породи, 2 – британська вислоуха та 1 – метис). Встановлено, що основними причинами сечокам'яної хвороби котів є: незбалансована, одноманітна годівля тварин, порушення співвідношення між кислотними і основними еквівалентами кормів, надмірне використання кормів, збагачених на фосфати (1,6 %) та магній (1,0 %), різкий перехід тварин на сухі корми, недостатнє надходження рідини в організм, макро- і мікроелементози, гіпо- та гіпервітамінози, гіподинамія, генетична схильність даного виду тварин та кастрація котів у ранньому віці (до 2-х років). Слід зазначити, що в дослідній групі були 1 некастрований самець, 6 – кастрованих, 1 – самка. В усіх тварин виявили надмірну масу тіла (4,5–6,3 кг), у 75,0 % котів годували сухим кормом та концентратами, інших харчували продуктами зі столу господаря. У 50,0 % тварин уролітіаз перебігав хронічно.

У тварин відзначали деяке зниження апетиту, незначне пригнічення загального стану. У 4 хворих котів загальний стан був задовільний. Тяжкий перебіг уролітіазу ми виявили у 3 випадках (37,5 %), а в одного кота відмічали порушення відтоку сечі (дві доби) та розвиток тяжкої інтоксикації організму: загальний стан пригнічений, шерсть тьмяна, скуповджена, слизові